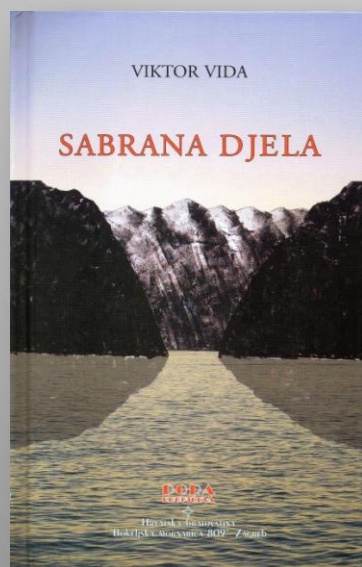

Hrvatsko pjesništvo Boke Kotorske - Viktor Vida
"Sabrana djela / I" - Sužanj vremena
DIGITALNA ANTOLOGIJA

Viktor Vida

Sužanj vremena

Autor. Dijana Milošević

Projekt je financiran sredstvima Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih
prava

motiv na naslovnici
VASKO LIPOVAC: ZALJEV

VIKTOR VIDA

SABRANA DJELA

KNJIGA PRVA

PJESME, PJESME U PROZI, PREPJEVI

Priradio

BRANIMIR DONAT

Hrvatska bratovština
"Bokeljska mornarica 809"
Zagreb

2012.

IV

SUŽANJ VREMENA

Sužanj vremena

Sadržaj

PJESMA O PJESMI	4
SUŽANJ VREMENA	4
SARKOFAG.....	5
MATEJNA.....	5
FRAGMENTI IZ "MRTVOG VREMENA"	6
PROROCI.....	7
TRI KRALJA.....	8
POKOJ NEVINIH	8
BIJEG U EGIPAT	9
TOBIJA I ANĐEO	9
ŽARA	10
PROZOR NA MORE	10
SJEĆANJE NA DALMACIJU	13
HORTUS CONCLUSUS	14
POD KONAC LJETA	15
PRIMORCI POD HRASTOM.....	16
GROBLJE POKRAJ MORA	17
KOMPOZICIJA (S OLUJOM)	17
SJEĆANJE NA EVROPU	18
VATROMETI SNA.....	20
ZAROBLJENICI OGLEDALA	20
SLAVUJ	21
MAJKA.....	22
ITAKA	23
DIOSKURI.....	23
SARKOFAG II	24
SRCE KAO KRAJOLIK	25
NOĆNI HARLEM	26
ČOVJEK I BOŽANSTVO	27
PJESMA O MRTVOM DJETETU	27
VEČERNJI POSJETILAC.....	29
MINOTAUR	30
U TUNELU	31
POSLEDNJA VEČER	32
TIJELO NOĆI	32
ARKADA	33
STAKLENA SPIRALA	34
ZABORAV.....	34
MAJCI	35
SVRGNUTI CAR.....	35

PJESMA O PJESMI

Kad su riječi trudne
od vlastitosti stvari,
opstojnost ti je zračna
i jutro je snubi lepršavom srećom.

Prostori duše više nisu pusti:
sjaj ih rubi
magijom sve većom.

Ugasi li se zlatan trag na tvari,
(tanan oblak zastre mило sunce)
nestat ćeš za svijet
žarkih tlapnja ko zvijezda za vrhunce.

I tamniti će ruže,
s kojih mirisavi zraci
oko tebe tajanstveno kruže.

SUŽANJ VREMENA

Ne znam, što sam, gdje sam, kamo idem,
samo ovo zagonetno tijelo mi je jamac,
da iz Punoće odlomljen bih, ubačen u vrijeme
između Ničega i Svega, potucalo i samac.

Ne znam, gdje sam, ni da li možda sanjam, da sanjam
stepenice Noći u pustoši živih, i da bršljan
moj trup obavija, pa s očiju ga rasplićem, uklanjam
i dižem vjeđe sna nad pukotinom, gdje će propast "Ja".

A On kroz zid od jaspisa netremice zuri
u svaki moj kret i prstenjem mi daje znak,
da je za me izmislio svijet, kalež sunca, krilo tame.

Osjećam vrijeme kao talog pijeska u staklenoj uri,
kao na pragu mjesečine neponjatan trak.
Crna ptica Noći slijeće mi na rame.

SARKOFAG

Prenula me zvona u tmastom hladu trijema.
 Oko na mramoru sad počiva:
 Zavojima lišća, kucnjem srca i bronce
 osjećam dragost tog oblika što sniva.

Mila zrako, vodo ukroćena, drâgam lava
 na oblini kamena i kovrđe velmože,
 što strjelicu upire u zvjerku, a glava
 sličići hidri i oko srcu badema.

Nek mi ništa ne uzbiba ovaj čas!
 Stajat ću čelom kâm spram kamena.
 I sâm sam hip u vječnost urezan, a glas
 šuti, dok zjene sav san upijaju.

Mrtvi vjekovi, mjerim vas kao ura vrijeme,
 ko sprava, koja ritam tipci nosi,
 O kretnjo, koja spajaš mene
 i vijenac Ilirkinja u zabranu u rosi.

Nek ova fontana nikad ne presuši.
 Mjesto suhих pustinja i bijelih kosti
 rasti, vrte s koprom: nek me ne uguši
 ni preobilje sjaja ni žeđ za red priprosti.

MATEJNA

Mislim na vas večeras u krčmi sam:
 Poliću, Matošu, Donadini,
 i nizašto ja ne bih htio da vas dam,
 iako za gluho doba bijaste harlekini.

Sve su noći iste, kao kad ste i vi bili:
 Namiguje nad svetim Markom prastara, žuta Luna,
 a vaš nepoznati brat očekuje, mrtvi mili,
 da doputuje u kočiji knjeginja Pampeluna.

O, kako su čarobne riječi, dragi, "jesen", "zlatna šuma".
 Kao od trompeta mjednih u virtuoza zvuci.

O, što vas nema više, ja silazim s uma,
čujte, negdje u noći zavijaju vuci.

Imali ste pravo: ovaj svijet je ludnica,
i bolje je tako, da vas nema više.
Na ulici je dobra samo stara bludnica,
što u sjeni kuća hitro suzu briše.

Zaviđam noćas pticama na brzojavnoj žici,
što svoja mala srca peru u slapovima zraka.
Ja ću morat da se sklonim u zemlji Romantici,
jer daleke su ceste do kule od oblaka.

FRAGMENTI IZ "MRTVOG VREMENA"

Rodio me velik, svijetli Jug
u trijemovima zanesena mora,
da kašnje žanjem ovaj krvavi rug
sa sjekiricom čobana iz gora.

Mila zemljo poprsja od tuča,
što ih tale gromovi i strijele,
pretvarajuć u pustoš sne srca goruća,
kad livade premirahu slatkim zujem pčele!
Svemir se rastvara od iskrena ganuća
nad pokrovom moje noći bijele.

I uštap se smrtnom okitio pjenom,
išetao je carskim drumom niz aleje,
da raskoli pejisaž bogomračnom sjenom.
Gdje bi ljudstvu stanak, samo ovce bleje:
tu rastu kozolac i crne orhideje.

Sjećam Vas se, majko, u svijetloj haljinici
jednog jutra kraj usnula mora.
Sjećaju se tebe ptice, pravednici
i junaci žedni s vijencem od lovora.

I za tebe spomen, umni oče moj,
iz daljine kiša sumpora i voska.
Nada mnom podižeš oživalni luk,

kroza nj, rajska glazbo, slušam dubok muk
otkud mi na čelo slijeće zvjezdan roj
iz đerdana noći.

A dole gradovi u kreću gnjiju
il' pod naslagama žarke soli
Jeruzalem sveti i mali Ston mi sniju
mirtu i jaganjca, koji paprat voli.

(Sve, što škotskog on u sebi nosi,
da lavinu riga i dječicu kosi
u doba kušnje, zlotvor stari
zadjenu za vaš pās, o pečalbari)
Jezikom zmijskim on me pecka,
kacigom po razvalini zveckea.

A dan svanu ranjav trapovjesan:
bulji iz šiblja u fatamorgane
u čas onaj sretni, u tren blagovjesan,
jer sunce će duhu čemernom da grane.

Na prozoru se krhka ruka makla
sa stručkom bosiljka iz ječećih soba.
To mene pozdravlja odrazima stakla
umilna Evropa na dnu moga groba.

Od prošastih stvari volio sam snijeg,
osamljeni kip u drvoredu pustu.
Poslije no što pade one noći stijeg
odjezdih u maglu neprobojnu, gustu.

Veriga se dugo čuo zvek...

PROROCI

Prije no što su Kaldejci
strijeljali Hetite.
Prije kamena iz pračke,
što zviždi prema čelu divova.
Pustinjama lugovima
hodali su proroci.

Hranili se paljevinom ljeta:
 pustim gnijezdima.
 S vrećom preko ramena
 silazili su rijekama,
 na koje pada vatra oklopnika.

Zemlja još u njedra
 sprema krhotine zvijezda,
 što se ne odvojiše.
 Zvijezde, svijetla tijela,
 gasnu nepročitane,
 pod proročkim stopalom.

Oni gonetaju tutanj vremena:
 U večer su hrast, gdje spavaju ptice.
 U jutro su toranj
 o koji se, stučeni,
 ratnici rasipaju.

TRI KRALJA

Prvi kralj napuni pješčanik:
 Sad počinje vrijeme.

Drugi trome natovari deve
 Arabijom mirisavih ulja.

Treći vreba zračak premaljeća.
 Sluh napreže: klanjaju se palme.
 Na kažiprst mu kao soko lovcu
 Slijeće pitom ćuk.

Tajanstvena se pustinja oziva.

POKOLJ NEVINIH

Iskockaše srce noći
 Pijetla iza mirozova

Oružnici, da premetnu kuće.

Pjanom grajom podmetnuli luči
Tražeć tmicom pazuh goluždravi
Svaki krik je plamen kukurijek
Iz bezglasja snova o uštapu.

Svrši sječa ljiljanovih kruna
Znojna rulja pjano se doziva.

Iza vrata skutom i grudima
Majka trne jecaj nejačadi
Svjetiljku za odajice tajne.

Kositrena noći, što na mjesec hukćeš,
Hoće li ti ikad bezdna da dokuče?

BIJEG U EGIPAT

Straža pita, što je u bisagam.
Suha trava, kruh i mlado vino,
Zaira za večerice škrte.

Vojnik drijema, pređu gradska vrata.
Primaknu se grmlju kupinica.

Nestali su u kostrijeti pijeska
Kroz providnost mineralnih soli,
Gdje se bijele kosti od lavića.

TOBIJA I ANĐEO

U pustinji ili u Electric - baru
pod listom palme ili crnim boltama,
obnevidjela i stara,
mene će Anđeo sresti.
Anđeo od jasmína i kamfora,
biće nedokučiva sjaja
s krilom noćnog leptira,
na kojemu je izvezeno oko.

Usnut ću na njegovu vratu
kao miran dan u gnijezdima.
On će mi dati poljubac nježni,
kojim osvijetli put,
(kad pustinja preživa korov)
ali ni duše, ni mjere
tajanstva svog ne otkriva.
Slatkoću moga sužanjstva
Okrjepo moje vjere!

ŽARA

U konobi rodne kuće
stajala je grčka žara.
Budila mi nadahnuće
snohvaticom ljupkih šara.

Dok sam, kao drevni pređi,
iz nje pio vodu hladnu
osjetih joj zub od gleđi
i sunčani žmarak na dnu.

Njoj je oblik u starini
s tlapnjom moga predka rođen,
što je snivo, išav lozjem,
budan san na mjeseci.

Dušom slično vrelo živi.
Iz njegov crpim rosu noći,
pa vam šapćem: mi smo živi,
žara sreće u samoći.

PROZOR NA MORE

U spomen H. Matisse-a

Koliko mora obuhvaća
malen okvir od prozora!

Ni krik galebova,
ni vrisci Sredozemlja
u burnusu i šarenoj maji,
pod utjecajem mastike,
ne mogu da zagluše
tajac sunca
ljeskajuć se.

U hladovini
na našem kamenu
žaropekom raste pričn maestrala:
na korniži, otkud slijeće golubica,
odražena u jecaju vjedra.

Kroz miris isprženih riba:
iglica i gavuncina,
vičem samo kocku leda
u lučkoj konobici.

Na tom moru,
po kojem šeću sunca,
po komadićima stakla,
majka me odnjihala.
Ostavi me samca među algama,
pod nebom šćućurena,
na uzavrelom šljunku.

Kroz kolonadu sunce blješti
oštrim zrcalima:
titra svjetlo na tanjuru
s naslikanim dvorcem od bršljana.
Plemenito, da slavi ruševine:
to je čar majolike.

Ne znam, je li ono vijenac
ostrva, ili dim od broda,
što se tali u katranu sunca
požarima purpurnoga mora.

II

Koliko mjesečine, osim mora,
u okviru od prozora!
I arhipelag snenih cirusa.

Rasanili su zefiri na moru
ko različci na ledini
od poljupca libelule.

Galebovi napuštaju nebo rodne okolice:
jedan spava na zvoniku,
drugi drijema pokraj sidra,
zardala i stara
na pijesku zaborava.

Tko to vježba na pianinu
u kući s kiparisom,
što se ne vidi:
osim palmi i plutače
i svjetiljke na gatu?

Noć je vedra. I prijatna.
Zviježdje Sredozemlja
kruži nečujno
nad uzdasima vode.

Ono, što je bilo oblak,
otok, dim od broda,
sad je samo mogla srebra u daljini.

Da bi sanak bio slađi,
spavam na kamenu podu
u nestvarnoj mjesečini.

More diše i izdiše.
I vjetrić se koleba na krovu.

Mir s tobom, Noći, jer mi melodioznom zrakom,
omrežuješ san.

SJEĆANJE NA DALMACIJU

Klaudiju, mom sinu

I

Velika, svijetla, lijepa
s odrazima aluminijske i bakrene
poljima popaca i pinija
silazi k usnulu moru.

Dalmacija
s cvijećem i s kamenjem u skutu.

Krilati konji
u modre spilje slijeću
s krikom galebova
kroz rumene dveri
na pojišta mrzla.

Zamiru preko srebra
vodoskoka i ploča
glasi Sredozemlja.

Korablju donatora
zibaju talasi.

Ide mlačna večer:
majke traže djecu,
od mora pomodrijelu.

Ispod mliječnog neba
titra mozaik
imperatora i sveca
s bradom u bršljanu.

II

Puteljcima sivih brda
pastirica mazgu goni
s mjehovima vina.

Bozi vire

trbušasti, zagonetni, bijeli
iza oleandra.

Ascrivium Superbum Aspalatron
Korkyra Nigra.

U pustom dvorištu
zadnja sunčana zraka
na kozjem vimenu igra.

Na nebu Danica.
Na moru krčag i gitare.

HORTUS CONCLUSUS

Ja nemam neprijatelja.
Svi dolaze u moju svijetlu noć,
zračni vrt na moru
s kamenitim stolom
usred ovog tihog svijeta
loze, školjke, ptica,
noćnih pliskavica.
Sad je bijel oblutak
bućnuo u more
i znam da je proljeće,
jer mirišu ruke ko jaglaci
a ribnjaci odrazuju dvore
i stabla još kruta.
Kroz okvir ljupke grane
teško mi je razabrati oblik
puža, pjene, stopa u pržini,
igru povjetarca oko mažurane.
Od večernje laste
do jutarnje zvijezde
srebrnoga pijetla
srčan kukurijek
tjera noć
i mjeri vrijeme.
Vidite li mjesec,
kako prolazi
kroz oblake, uvojke

na ramenu noći?
 Vidite li nebo polujasno,
 bestjelesnu zraku Dijane u vodi?

POD KONAC LJETA

Samotna susjedo mora,
 plemenita agavo.
 Pod vijencem galebova
 ostvaruješ san djetinjstva,
 snivan u pravilnosti
 jednostavnih oblika.

Ti veličaš sunce
 iskricama srebra
 s tvojih trpkih listova
 rashlađenog pepela.

Ponosita, ljubomorno čuvaš
 svoga rasta
 mirnu zaokruženost
 oštrim bodljikama
 među trulim nanosima
 resina i ribljih ljuski,
 koje hrane tvoja slana vlakna.

Tek se kasni kupač,
 ispružen na žalu,
 sladi tvojim cvjetovima,
 mjerom prolaznosti
 i simbolom smaka
 dotrajalih ura
 u studenom žmarku
 poljubaca smrti

Mlad je providna meduza
 u kruni snenih gora
 nagnutih nad tihi šapat vode,
 što se naježuri
 s prvog krika ptice
 iz njedara noći.

Slava agavi!

PRIMORCI POD HRASTOM

Njihove su ruke klupko mokrih mreža
na lukobranu moga zavičaja.

Ja ne znam, gdje se rađa nebo
i kad se mračí more,
koliko svijetla kapne
jutrom na prozore.

Ko obala, koju bura čisti,
od Luštice do Istre,
njihove su glave bistre.

Kada zauvijek usnu,
u kreč i fosfor pretvaraju se glave,
ko naplavina glatka stoljetnoga mora.
U poroznu kost na vlažnome pijesku
toči kapi svoje zora
i sjene se hlade plave.

Oni grizu maslinu, liznu ribu slanu,
artičok, ispržen u ulju.
Gležanj im golica, kada išću hranu,
račić i jegulja u mulju.

Sjedajte, braćo. Ručajte.
Mir s vama!
Dobri dusi zemlje
čuče obalama,
a kroz paprat viri
gušterica.

Točno u podne maestral zapiri
u košulju, u njedra.

Pod suncem samo jedra.
Bijela jedra.

GROBLJE POKRAJ MORA

Ležim u travi primorskoga groblja,
kraj grma kupjene i spaljena vrijeska.

Jednolični udar klesarskoga malja
tišinu lomi.

Ništa nije slađe od ovog počinka u čkalju:
oslušivati bezvremenost,
zuj bubice u kruni cvijetka.

Vječnost romoni.
(U ušima i očima mojim
poput plavičastih iglica).

Spavaju ribari, težaci, komodori,
okruženi morem, borovinom,
gdje Srpanj leži nauznak
s pužićem i morskom resinom u bradi
ispod Velikih Kola,
kad se zvijezde pale.

Pokraj svelih bogiša more spava.
Ljubavni titraj večernjega neba
u njemu duboko negdje smalaksava.

KOMPOZICIJA (S OLUJOM)

U spomen Fernanda Légera

Modrim glasovima
nahrupilo je proljeće
u odaje sadrenih poprsja.

Zvučni svemir papirnatih ptica

lebdi povrh ruševina
 kolonada, ogrlica
 i uvojaka magle
 iza kotačića
 satova i zelenih magneta.

A ono malo zemlje kraj limuna,
 krajolik moga srca, moje duše, mojih snova
 zavičaj bi mogao biti moj
 između kazaljke i kljuna.

Vijci pomlađena sunca
 iz srčike viju trobojnice
 zračnih panorama.

Sto mu gromova.

Proljeće je unijelo u sobe
 poljupce sa smijehom prosutim u zrnca
 po krletci, mrtvom zlatu, povjesnici,
 na koju pada žbuka.

I u mladoj travi
 među puževima
 hvata mrežom vjetar,
 držeći na dlanu mineralna mora.

SJEĆANJE NA EVROPU

Ja u sebi nosim njene rijeke
 i pojas mora. Lovoriku
 i hrastove. Moje je vrijeme
 njena prošlost: hod mjeseca
 kroz lugove.
 I proljeća i istovarivanje mirodija
 i luke kraj skladišta katrana i buradi.
 Odakle su stigli ćukovi,
 i slavuji svibnja?
 Moje je tijelo, Evropo, tvoj kalcij,
 moja krv tvoje latice, a kosti
 fosfor, matoviljac, riblje dračice.

Još čuvam odijela, kupljena u obrocima,
miris benzina, kad su kola prošla.
Još mi je tvoja večer živa
i krajolik svijetli u očima.
Barokni svetac, paprat, jaganjci
i tihe sobe uskrasnih predvečerja
još sjevnu u mojim noćima.
I zamišljeni konj na livadi.
Louis Jouvet, pokojni glumac,
sjeda u fraku na trg Sloge.
Kraj blistavih mašina
ja sam pio kavu,
gledajući ruke s plavim žilicama
u O Kay-u sučelice pošti i brzojavu,
dok je snijeg, iznenadiv mladost,
pršio na kaljače i kišobrane.
Ja sam vidio Danzig u razglednicama
i pročitao desetak knjiga.
Večernje konstelacije
sjevkale su na polici
i u čaši vode. Sklopim oči i snijevam
prije večere cvijet u vazi.
Geometrijske vrtove.
Tko je objasnio tako lijepo
zakon dana i strast noći?
Kroz svijest i moj san
prošle su željeznice, uspinjače, galerije,
irski domorodci umrli 1920. u Dublinu,
podmornice, Lübeck, izlozi,
bura Beneventa i Jelačić ban,
mramorna poprsja, Minerva i bozi,
što ih je proučavao Winckelmann
pun strahopočitanja.
"Denn mit Goettern
soll sich nicht messen
Irgendein Mensch".
U Evropi je jesen. Dozrijevaju rogači.
Kupališta su prazna, a more vraća
zemlji ljetne darove.
Otišli su kupači. Vidik je vrlo čist.
Ali moram, zadnji gost na plaži,
obući topli sviter.

VATROMETI SNA

Mrtvom drugu Tinu Ujeviću

Znam, da je bila jedna čudna riječ
izušćena u pokrajini zagonetna sna.
Zanosi, kružnice, vihor buncanja,
groznice preslatke tresle su me već.

Nikad tako sretan. Od boja tako pijan.
Ja sam junak - tepah - divne avantire:
žamor vodoskoka, strasno prosanjan
mami me u bašču kraljice Palmire.

Prijatelji moji, za čašom krepka vina
razapnite sreću od pola pa do pola.
Tko zna gdje je sreća, u sjećanjima Tina
ili u putovanju starog Marka Pola.

Kolibrije, acaleje, vode vrlo bistr
vidio sam na rubu - tako mi se čini -
rosnih plandovanja naše Pušče Bistre,
a majka me zvala kroz jesen u dolini.

ZAROBLJENICI OGLEDALA

Divne li noći s mjesečinom
na tvom Zapadu maćuhica
i svjetionika!

Još korak, i eto nas u zrcalima.
Kroz bus svijećnjaka primaju me duboke odaje,
gdje se razdvajam u snop osvijetljenih bića.
Tvoje je ime proljeće,
a srce vodoskok ljubavi.
Toliko si sretna, da bi briznula u plač.
Glazba me sjecka u kocke minerala,
dok plešem s Anđelikom.
Znam, da na brdima ima snijega,
da si došla s tih brda
na ove vrele plaže,

u prostore kolibrija, gdje se ne umire,
 u vrtove ispod kiše
 pravilnih kristala.
 Tijela se pretvaraju u ruže.
 Ona su od zvjezdane tvari
 i pod krunorn jeftinih lampiona,
 koji otvaraju perspektive
 barkarola i kineskih aždaja.
 Tvoji su prsti ljubičasti
 na mom ramenu,
 a kolobari oko očiju
 spuznu u miris uvojaka,
 kad nam se dodirnu lica.
 Igle svjetlosti te probadaju,
 padajući odozgor,
 rođene u papirnatom cvijeću vijenaca.
 Večer ziba vjetar
 vjetar njiše ptice
 miluje ti usne
 češlja trepavice. Sanjam, da sam riba, mjehurić u akvariju,
 što me spaja s plavim podnebljima
 između alga, tihe vegetacije i mrvica hrane.
 Umorna, ti snatriš na mojim prsima,
 dok stupamo u krajolik
 zamađijan, pun stalaktita.
 U pepeljari dogorijeva
 zaboravljena cigareta.
 Tu jabuka, tamo gitara i konjak.
 Tvoje je ime proljeće.

SLAVUJ

Nije više dan. Počiva trnokop
 kralj ljute koprive,
 a svirala od trske,
 za koju se uhvatila vlaga moga daha,
 zaboravljena je u vrtu.

Zahrđalo grmlje tiho gasne
 i pred san zasvijetli tanka pruga,
 gdje se more spaja

s igalom u srebrn uzdah
mjesečeve prve zrake.

Tako si svijet napučio tajnom,
da spavam sretan, ali slušam noć
i žamor ptica.

Iz Tvoga dlana potekla je noć,
slap vode iznad moje glave,
slamka ljeta, slatko mlijeko.

Zavičaj je ovaj sićan slavuj,
slučen u preznacima neba,
prije nego što je dan
u iskricama umro.

Moja je krv ostala na drači,
jer sam tražio jagodu u grmlju
više prstom nego očima,
jagodu još trpku za usnice moje.

MAJKA

U svijetloj kućici kraj mora
na elegičnoj obali Perasta
Ti ćeš ostati uz igračke djetinjsta
zauvijek.

Tihi odraz modrog zatona
na tvojoj bijeloj haljini
usreći mi oči,
kada iz borika, na tvoj zov,
dotrčim i u zagrljaj ti klonem.

Usnem s lastama.
Pastir, svirajući frulu,
s visoka, pusta brda
unosí slatki napjev
u moj san.

ITAKA

Kad je Posejdon na čas usnuo,
 iz grudi mu se ote uzdah.
 Tako je s mjehurićima isplutao otok.
 Tako se rodila Itaka
 (jedne rumene večeri).

Nad nju su bozi položili ruke,
 s kojih je vjetar kapljicu mora otro.

Sad vjetar visi u krletci na Zelenom trgu
 gdje se prodaju masline i proljetni dažd,
 ubran na ostrvima, što nisu otkrivena.
 Samo se slute u pitomu večer,
 kada zraka probije oblak
 i od pepela trusi prašinu zlatnu
 na ljušturu jastoga.

Na skutu Itake, skutrena u koprivi,
 djeca sanjaju plovidbe,
 dok čekić u kamenolomu
 krši mramor za grobove.
 Kamenice za zeleno ulje.

DIOSKURI

Od starine tu stoje Blizanci,
 na nebu Arkimedovu,
 izdvojeni dlijetom i šestarom.

Taj zagrljaj je vijenac žižaka
 za poroznu noć, što diše iz dubine
 škrigama velike ribe
 na pijesku vječnosti nasukane.
 Slavoluk, u koji pada
 strijela mjesečine.

Uveče more drijema u praznini oka
 Oni traže obale svijetla.
 Oni žude sunca duboka,

s kojih Rujan zadnju
slatkoću izažima.

Kipovi ne vide, ali osjećaju
pad
borovih
iglica...
u golicanju bijelog ramena.

Uveče spavaju krošnje
u zjenama od kamena
i odbljesci blagoga neba
na kopljima lovaca
zastru njihove mrežnice.

Tu je more ljubičasto
od dragulja ogrlice,
što se prosula Evropi
pod tim spomenikom
sa suzom niz lice.
No podalje ono se rumeni
krvlju obijenih zmajeva
praskom mitoloških bojeva,
oko škrtih klisura.
U ušima im zuji svemir
muzikom neparnih brojeva
s timpana kozmogonija.

Blizanci su izrasli iz mora
i tako s okom nad vremena,
jer im zvijezda bijaše mati,
dižu svod na ramena.
Ispod svoda grožđe zre:
Med sunčanih sati.

SARKOFAG II

Ovdje leži kći Andronika,
kamenoresca i pletača vrša:

Antineja zlatnih uvojaka.

Umrla je, kad je Proljet
ljubicama obasula lug.
Bozi Tmine,
budite milostivi.

Ovaj sarkofag je otac njen
isklesao na brijegu.
U sjeni lovorike,
kud jaganjci dolaze na pašu.

Odavde se vidi more
i Risan Teutin.

Tišino, čuvaj moje dijete
od žamora svijeta.
Nek joj cvrčak pjeva
o blagosti sunca u vedrini.

A pod gradom nek se koplja lome
i mačevi krše.

SRCE KAO KRAJOLIK

Bilo jednom dobro mirno srce,
čisto kao zrak i stvari blagdanje.
Snimano na tužnih snova vrpce
sjećalo me na čuvstveno ladanje,

gdje je more snilo prisno zeleno:
u pozadini brda s maglicom od česti
umrlih sunaca. Jadno srce moje, već je rečeno
sličnih krajolika više neće sresti.

Zamišljam takvo srce i u blage mame,
sklonište, kad vihor huji, a led reže ceste
našega života. Nad njim ptice kruže
oh, crne ptice same,
dok ja snatrim pred kupicom žeste.

U srcu krajoliku nađoh mrvu sreće,

što nam mrtvi dani nisu mogli dati:
 vrtuljak djetinjstva u jasno premaljeće.
 Amo zadnju čašu, pa da gremo spati
 u krajoliku srca među mirne vlati.

NOĆNI HARLEM

I

Kroz otvoren prozor ispijeno,
 lukavo slijepljeno, zeleno oko Noći
 u mene magično pilji.

Duboko dolje šumori
 Grad noževa, razlivenih pića
 i kockarnica.

Užas, bosonog i nakostrušen,
 kroz sladunjave melodije trči,
 držeći visoko zubiju iznad glave.

U širokom luku jedna zvijezda
 u svijet polagano pada.
 U blato pada.

Moja je mladost brzo prošla.

II

Zapalim žigicu, a zrcalo
 povraća moje zgužvano tijelo,
 znojavo od kalnih ljubavi
 pod uzglavljem od svjetlucave mjedi

Kad zatitra jutro
 na umivenim pločnicima,
 Bože moga djetinjstva,
 operi me. Raskuži.
 Stavi me pod svoje srce.
 Ponesi me na ramenu.

Ja ću svući ovo tijelo
ko prljavu košulju.
Ti ćeš me obući u zrak i kaplje rose.

O Tvoje ruke:
lagano njišući grane.
Na njima još toplo
spavaju nevine ptice.

ČOVJEK I BOŽANSTVO

Radovanu

Stučen, pogružen,
vučem se ispod olovnih nebesa.

(Bez znakova. Ko granitna ploča
nedokučive sudbine.)

A rijetke vedrine
okna su iz kojih Tvoje strijele
na moje čelo padaju.

Uveče sam voda kaljava.

U njoj Tvoja zvijezda
čista sja.

PJESMA O MRTVOM DJETETU

Elegija:

Iako zastrete zrcala,
podno golih stijena
u jezicima plamenim
on će se prepoznati.

Tako budno upiljenim okom,
nakon što je slike uronio u tminu,
začara dijete unutarnji San.

Sad jedino pamti ono bitno
(jecaj predvečerja
na ružičastoj tipci)
što ga je vezivalo za zemlju,
gdje izgara tijelo pogleda i riječi,
a tragovi se stopa tale
u svijetlo zelenim lugovima,
o koje se cvrkut lastavičji spleo.

Zvonak od cakline glasova i jeke
ponornica po proljeću,
zasvođenu krošnjom sumornoga kreča,
otkako su sunca ugasla u oku.

Još se sjeća svoje bijele ruke
na stupiću vrta,
jer je plavet kapala kroz lišće.

I ta ruka, što nad mramorom se lomi,
kao suza pada sa doksata
u skut Uspomene:
za zemaljsko svjedočanstvo
ovaj romon ljubavi.

Nepomični prsti. Rođeni
za runo jaganjaca,
da se kao paprat svijaju
kroz sanje lelujavo
i mirno i sveto počivaju
na bršljanu rodnih krajolika.
Da bi uronjeni u srh noćna mora,
sabitati palucanja neba.

Ti prsti snivaju na grudima,
nošeni u kraj, gdje sve zuji:
Počivajte, dobri, rastanjeni
u žilice tamnih minerala,
dok borovi šume,
a magla se od groznica cijepa

o putujući u zamračene strane.

Jeka zemlje:

Ja kumire debele i tromе,
iz muteži, koju sam preživala,
izbacujem u trave i kositrena jutра.

Pljevu sitih usana.
Ravnodušna kao ugalj i zelene rude,
ja duboko spremam plodove najslade,
kad kroz srca polagano plovi
melanholija
plove polagano one crne ptice,
satkane iz lake paučine svijeta.

Odgovor:

i ne znam više, što se zove svijet
što zvuk voda na poljani tišine.
... i ne čujem više, što je grcaj noći
i dažd zvijezda u pličine mora,
gdje je radost galebova krika
isjeckana u svjetlucava zrnca:

Znam, da mi je netko
krčag pun milina
po sobama donosio pustim
ispod rijetkog sloja
otrovnog kozolca.

Uzalud me zovu.
O, zemljo! Moja Noći!
Meni tako bliza, a tako daleka.

S pragova vedrine dublje obasjan,
ja ću doći.

VEČERNJI POSJETILAC

Smrt je gospodin.

Onaj mladić
tamo dolje
u parku,
koji sjedi i čita novine,
pogledajući dijete,
što se igra loptom.

Pada večer,
a magle se šuljaju po gradu.

Smrt briše suze.

Zatvori prozor,
zastre zrcalo.

MINOTAUR

Mašino, divlja zvijeri,
koja si zaskočila
prijatelja moga, Espindolu,
dok je blagovao žito
iz onih dolina,
gdje se glase ševe
i bistrine rijeka.

Režala si
mokrih zubi
od proljetne krvi.

Sidopio je ruke,
dva crvena krina,
slušajući vodopade Smrti.

Tirezija slijepi
s tikvicama vina
svu noć
na mjesečini kukaše.

U TUNELU

I

Svatko svoju vječnost sniva
 slikom zadnje večeri na zemlji.
 Kad u tunel uđem od poprsja hladnih,
 kobnih, ukočenih, da bi moja vječnost
 bila večer ljubičastih dalji
 ispod krošnje šuštavih proljeća,
 kud dopre sladak napjev frule
 s napojišta, gdje sindžiri tresnu!
 I da kažem onom tužnom srećom
 zgusnutom u suzi nekoć živa oka,
 u samoći mojoj sunca kasna, mila sunca
 što su ruže zlatila
 ko zujanje pčele
 prostorima mira sjaju spokojna.

II

Nek se ševa triput obrne u zraku
 i tako da mi traje svjetlom presječena
 nad strništem, gdje kukci sitne jade zbore
 mlađu iz oblaka, što u lokvu zirka.
 Tamna lica s one strane otkle zora baca
 bijele strijele u krugove moje
 cvatem do pojasa mahovinom mraka,
 a na moje dlane slijeću golubice,
 s mliječnog puta, da otresu rosu
 iz koje će nova paprat da proklija.
 Kad sam s majkom prošao kroz svibanj
 - ona u eponžu, sva bijela, a ja tmušav
 igrom sjena s magla razdrtih,
 što ih lahor brdski rastjerivo -
 bijaše takva večer.
 Srce mi je bilo sitna bisernica,
 mravak u ljiljanu
 cvrčak u pepelu.
 Tada ona reče: vidiš ta suzviježđa,
 i mi, i cvijeće maja, jednom ćemo svenut.
 Palila se dolje svijetla zavičaja.

III

Ja sam davno mrtav
i svoju večer snivam
u stablu, koje drhti od cvrkuta ptica.
Moji su dani prošli
i kroz bršljan noći
suzu oka moga briše Večernjica.

POSLEDNJA VEČER

Prekriženih ruku ući ću
u novi prostor vremena.
Još uvijek na zemlji,
ali već daleko, daleko od nje, usmjeren
kao strijela u napetu luku.

Lahor, i stabla, i cvrkut prica
u jednom bljesku
spojit će me s tajnom: ja jesam
i nisam više.
A one prve zvijezde, svih boja,
(ah, ona tijela, nebeska, koja sam toliko puta
htio rukom taći)
bit će blizu mojih usana
kao sočno voće vatri smrtne žeđi.
Tako ćeš, živote moj, polagano zaći,
kad posljednja svjetlost
bude kopnila.

TIJELO NOĆI

Odbijaju ure. Duga je noć.
Njezino se tijelo pruža
u prostor zelenih koprena,
jer su gnjecavi
pejzaži valovitih snova.

Stubama tijela,

nepreglednim dolcima
na kojima ruke spavaju
zgrčene u kosi,
dok kaplje san
kroz kostrijet žmirkavih žižaka,
silazi zvečkom Strah
s verigama smrti.

Tijelo se oprašta sa suncima
od kojih je crpio udes
simetrijom hladnih
spodoba zodiacja.
Ono se prašta s danom,
kada su kliktale stvari
preko reskih međa pokrajina, jasnih
od soli i od morske pjene;
rujnih od pjetlova,
koji kukurijekom rezuckaju nebesa.

Ispod tijela u dubokoj vodi
ribe klize među algama.
Ispruženo i sjajno
pod velima mjesečine
okameni se postepeno tijelo.

Njega će kasniji vijek
iskapanjem sresti
ko nervozni spomenik
obrastao u korov.

ARKADA

Tvoj smijeh neće više odjekivati u svijetu,
srebrn mlaz fontane u ljetnom perivoju.

Tvoji prsti, koji su brali cvijeće,
na prsima miruju.

Novembar.
Mjesec kiše i dogorjelih svijeća

na ploči, u kojoj ti je ime urezano.

I stvari te polako zaboravljaju,
jer ih tvoje ruke već davno ne miluju.

Ja se sjećam tebe i mrvice snijega
na tvojim usnicama.
U prošlosti, što se skamenila.
Među mahovinom zardalom.
Ti si mrtva.

STAKLENA SPIRALA

Otajan i skrovit, On kruži oko mene.
Opsjeda me zrakom mjesečine,
pušta bršljan u moj san
i glasove,
da umru na uzglavlju.

On je neprobojan, ja sam providan
i za njega rastem u staklenu spiralu,
u kojoj zacvrkuće proljeće
i trg s glicinijama.

Kad zaronim u još dublji san,
pogledom mi svojim srce prostrijeli.
Dijete tako zuri u zamračenje sunca
kroz grlić tamne staklenke.

Prenem se, jer me mili prsti bude
i još u meni odjekuju riječi
izušćene od treperenja
obasjanih šuma.

O zvijezde, o iskre šutljivih nebesa,
iznad moga orošenog tijela.

ZABORAV

Poslije pokopa čovjek ostane sam.
A još je dan i sunce sja
spokojno nad grobljem.
Trave miruju i sve miruje,
samo pčela zuji.

Kvrcne grančica, odprhne kos:
sad počinje vijek zemaljskog ništavila.

Njima u gradu sjena je tek do ramena.
On je zov u sjeni ispod kamena.

Samo prvih dana (kad se javi zvijezda)
mislit će na njega.

MAJCI

U ovom mraku, u zloj tmuši
Tvoj mili spomen iz daljine
sja kao prizrak mojoj duši
s katedrala mjesečine.

SVRGNUTI CAR

Prezren od svirača i skupe ljubimice,
jer je moje carstvo dotrajalo,
u perivoje siđoh, da oslobodim ptice,
a milosrdni stotnik dâ mi krčag vina.

Na mahovini usnem
(kao nekoć na dojci plesačice).

A kad se probudih,
izboden, krvav, nad mojom svijetlom šumom
crn je mjesec zjao.

Dojaši ratnik, preda me zbunjen stade
i javi mi, da Carstvo -
moja domovina -
bez bitke, šaptom pade.

Prokunem svijet i htjedoh razbit krčag,
al se predomislih:
ne vrijedi svijet ni pola oke vina!

Pa ispih ga na dušak.